

VeranderExpress

Ton ten Broeke is adviseur bij Kessels & Smit, The Learning Company. Hij ontwikkelde samen met **Marcel Kuhlmann**, **Inge van Kooten** en **Derk van der Pol** de VeranderExpress, een interactieve *thinkshop* waarin deelnemers die bezig zijn met 'veranderen', bewustzijn creëren van de eigen stokpaardjes en persoonlijke bias. We stelden Ton vijf vragen hierover.

1 Wat is een 'thinkshop'?
 'In de VeranderExpress ben je getuige van de aarzeling en de afwegingen die veranderaars maken tijdens een veranderproces. Dit maakt de VeranderExpress tot een waardevolle ervaring, die verder gaat dan een workshop. Daarom is een *thinkshop* een treffende naam. We interviewden diverse personen die allemaal in uiteenlopende rollen bezig zijn met veranderen. Denk aan bestuurders of leidinggevenden, adviseurs en wetenschappers. We bevroegen hen over thema's als macht, onvoorspelbaarheid, plezier, aandacht, participatie en leiderschap. Hoe gaan zij in hun praktijk om met dilemma's, werkwijzen en vraagstukken rond deze onderwerpen? Hoe houden ze koers terwijl alles steeds verandert? Als deelnemer aan de *thinkshop* krijg je door het bekijken van korte interviewfragmenten een kijkje in de ziel van een expert rond een bepaald thema. En dat gaat dieper dan puur het beschrijven van een paar praktijkervaringen. Het bekijken van de interviewfragmenten daagt je als deelnemer uit om te reflecteren op hoe je zelf over een thema denkt. Iets wat ook de geïnterviewde veranderaars niet elke dag doen, zo gaven een paar van hen aan.'

2 Vanwaar de naam VeranderExpress?
 'Wanneer je met de trein reist, plan je wanneer je wilt reizen en waarheen. Wat er onderweg gebeurt, is, ondanks je goede voorbereiding, echter telkens weer een verrassing. Reizen verruimt je denken door de ontmoetingen en gesprekken met nieuwe mensen. En door de onverwachte wendingen. In veranderprocessen gebeurt eigenlijk hetzelfde. Je vertrekt met een plan, en toch is wat er gebeurt als je op pad gaat telkens een verrassing. Dat vormt het uitgangspunt voor de VeranderExpress. Geen verhalen over hoe het moet, maar over hoe het gaat.'

3 Hoe werkt de VeranderExpress?
 'In de VeranderExpress gebruiken we de persoonlijke verhalen van de geïnterviewden om de deelnemer aan het denken te zetten over de eigen opvattingen. Tijdens de *thinkshop* bepaalt elke deelnemer de eigen route langs de verschillende thema's en bekijkt korte filmfragmenten op een iPad. Aan de hand van verschillende reflectie- en inspiratievragen worden deelnemers uitgedaagd om samen met anderen hun eigen verhaal te maken en het perspectief op de verandering waar ze in zitten, te verbreden.'

4 Wat levert leren met behulp van de VeranderExpress op?
 'Het zet deelnemers aan tot denken over hun eigen (voor)oordelen, aannames en overtuigingen als het gaat om leiderschap, macht, participatie en de andere thema's die in de filmfragmenten centraal staan. Ze gaan zien dat er iets te kiezen valt bij welke strategie je hanteert in een veranderproces. Deelnemers doen inzichten en ideeën op voor een andere aanpak. Waardoor veranderingen bijvoorbeeld sneller tot stand komen, of patronen en hardnekkigheden kunnen worden doorbroken.'

5 Wat is je gouden tip als het gaat om veranderen?
 'Een verandering start nooit met een visie maar met de spanning tussen visie en huidige realiteit. En stap nooit van een visie naar een plan. Vraag je vooral af waarom dingen gaan zoals ze gaan. Wat is de essentie van het vraagstuk?'